

SYMPOSIUM OVER REGIONALE WATEROVERLAST

“Stedelijk gebied eens in 1000 jaar onder water”

Grasland mag niet vaker dan één keer in de tien jaar onder water staan. Voor glastuinbouwgebieden is dit niet vaker dan eens in de 50 jaar en voor bebouwd gebied loopt dit op, afhankelijk van de intensiteit van bebouwing, van eens in de 100 tot eens in de 1000 jaar. Deze laatste norm is dan wel bedoeld voor zeer intensief bebouwd gebied, zoals de binnenstad van grote steden en Schiphol. Dit is de kern van de voorstellen van de Kerngroep normering regionale wateroverlast. Secretaris Van Bladeren van de Kerngroep presenteerde deze voorstellen op het NVA-symposium ‘Normering wateroverlast’ op 17 oktober.

De voorstellen gaan ter behandeling naar de Unie van Waterschappen, het IPO en het Rijk. Als die de voorstellen overnemen, zal de Commissie Integraal Waterbeheer vervolgens een leidraad voor de normering opstellen.

De NVA had vertegenwoordigers uitgenodigd vanuit verschillende invalshoeken om een eerste reactie te geven op de voorstellen. Het was de bedoeling om een aanzet te geven voor de discussie en besluitvorming over een normering voor wateroverlast.

De heer Van Woerkom, hoogleraar communicatie en innovatiestudies aan Wageningen Universiteit, gaf aan dat je er met alleen normering niet bent. Want het gevoel van veiligheid, de risicobeleving, wordt in grote mate bepaald door de mate waarin burgers snappen wat er gebeurt, bij wie ze moeten zijn, of snel wordt gereageerd en begrip bestaat voor hun vraag.

Hij stelt een vierstappenplan voor om het risico van water over te brengen: Doe de planning samen met burgers en maak de praktische consequenties duidelijk. Laat ze weten waar en bij wie ze moeten zijn bij vragen en klachten. Communiceer intensief tijdens de wateroverlast. En tenslotte: voer overleg na de wateroverlast met de slachtoffers.

De heer Vogelsang van het Verbond van Verzekeraars beveelde aan om periodiek het normeringssysteem aan te passen en een goed evenwicht te houden tussen de economische consequenties en maatschappelijke acceptatie.

De heer Tepe, inspecteur van de ruimtelijke ordening, zei verheugd te zijn dat er nu duidelijke normeringen zijn. Hij vroeg de waterschappen maximaal gebruik te maken van de ‘instrumenten’ in de ruimtelijke ordening en snel ruimtelijke claims op tafel te leggen bij streek- en andere bestemmingsplannen.

Het rapport gaat alleen over waterkwaliteit en niet over kwaliteit. En het woord natuur komt er bijna niet in voor. De heer Straathof van Natuurmonumenten was van mening dat ook de kwaliteit van water een essentieel onderdeel is bij de wateroverlast. Want als je schoon water hebt, dan zijn er veel mogelijkheden om dit in natuurgebieden te bergen. Hij pleitte er voor ook maatregelen te nemen ter verbetering van de waterkwaliteit.

In de zaal zaten vertegenwoordigers van waterschappen, de provincie, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en adviesbureaus. De voorstellen van de Kerngroep riepen onder hen veel reacties op. Onder andere kwam naar voren dat het ook moet gaan om het zoveel mogelijk beperken van de schade en niet alleen om het halen van de norm. Alles moet worden gedaan om de schade te beperken vóórdat de norm wordt gehaald, maar ook als de norm wordt overschreden. Het is echter economisch niet verantwoord om alle risico’s weg te werken met grote investeringen.

Een deel van de reacties richtte zich op de praktische haalbaarheid van de voorgestelde normen. Veel vragen kwamen boven die door de waterschappen nog moeten worden uitgewerkt. Daarbij is het de keus tussen snel duidelijkheid scheppen over normering of meer tijd te nemen om eerst de consequenties in beeld te brengen. De Kerngroep is in haar voorstel ervan uitgegaan dat het gros van de waterschappen aan de normen kan voldoen. Daarvoor hebben zij acht praktijksituaties onderzocht.

Is het grondgebruik uitgangspunt en wordt de norm daar vanzelfsprekend aan aangepast, ook als het maar een deel van een gebied betreft? Dient de normering in alle gevallen het huidige gebruik als uitgangspunt te nemen? Deze vragen hebben ten

nauwste te maken met de essentie van ‘Waterbeheer 21e eeuw: water is sturend!’.

In de discussie kwam ook de wens naar voren om een onderscheid te maken tussen kans en risico. De voorgestelde normen geven voor iedereen een gelijke kans, maar de schade die kan optreden kan sterk verschillen. Eén van de deelnemers aan het symposium pleitte ervoor om dit ook in de normering te verwerken.

Te veilig

Aan het eind van het symposium werd een principiële opmerking gemaakt. De voorgestelde normen werden te veilig geacht. “Nederland is een waterland en daarom heeft iedere burger recht op wateroverlast in zijn leven”. De reactie daarop luidde dat de norm niet alleen veiligheid maar juist ook de eindigheid van die veiligheid aantoonde. Dat is vooral een kwestie van presentatie. Een uitzondering daarop vormt wellicht de hoge norm voor het intensief bebouwde gebied.

Dagvoorzitter Vergunst concludeerde aan het eind van de bijeenkomst dat een goed begin was gemaakt met de discussie en dat deze nu verder gevoerd zal worden binnen de verschillende instanties. De punten die in de discussie naar voren kwamen, zoals de consequenties van de maatregelen, de praktische vertaling in regenbuien, het minimaliseren van schade, het invullen van het ‘sturen van water’, het vinden van een creatieve oplossing, het verbeteren van de waterkwaliteit, het onderscheid tussen kans en risico en de internationale relaties zullen hierbij opnieuw aan de orde komen. ☐

met dank aan Jan Baltissen

